

ANNEX I BIS

INSTRUCCIÓ DE SERVEIS PER A LA INCLUSIÓ DE CLÀUSULES I CRITERIS SOCIALS EN LA CONTRACTACIÓ PÚBLICA DE L'AJUNTAMENT DE TERRASSA

1. Objecte i àmbit d'aplicació:

L'objecte d'aquesta Instrucció és establir mesures i directrius perquè siguin adoptades en l'activitat contractual ordinària dels òrgans de contractació de l'Ajuntament de Terrassa, empreses municipals i entitats vinculades o dependents que n'integren el sector públic local, en relació a la inclusió clàusules i criteris socials en els processos de contractació pública, en aspectes com són la discapacitat, la igualtat entre dones i homes, el comerç just, el medi ambient, la qualitat en l'ocupació, o la inserció sociolaboral, entre altres.

La Instrucció conté criteris i indicacions d'actuació uniformes per al conjunt de l'organització municipal d'acord amb les possibilitats ofertes pel marc legal vigent en matèria de contractació pública, i, específicament, pel Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de contractes del sector públic (en endavant TRLCSP), la Directiva 2014/24/UE del Parlament Europeu i del Consell de 26 de febrer de 2014 sobre contractació pública i que deroga la Directiva 2014/18/CE, i la Directiva 2014/23/UE del Parlament Europeu i del Consell de 26 de febrer de 2014 relativa a l'adjudicació de contractes de concessió.

2. Tipologia de clàusules i criteris socials:

D'acord amb que es determina en les presents instruccions, els plecs de clàusules administratives particulars i de prescripcions tècniques, aprovats per l'òrgan de contractació, inclouran clàusules i criteris socials:

- a) Com a requisit previ per tal de poder participar en les licitacions (criteri d'admissió o reserva de mercat: apartats 6, 7, 8 i 9 de la present Instrucció).
- b) Com a element de valoració de les proposicions i ofertes que es presentin (criteri d'adjudicació: apartat 10 de la present Instrucció).
- c) Com una obligació inherent al contracte (condició especial d'execució: apartat 11 de la present Instrucció).

3. Obligatorietat de l'establiment de clàusules i criteris socials:

L'establiment de les clàusules i criteris socials en els processos de contractació s'estableix com a una mesura d'obligat compliment, d'acord amb les previsions que per a cadascuna de les tipologies es contemplen en la present Instrucció.

Correspon als serveis que impulsen l'adjudicació del contracte la determinació de les clàusules socials, la seva naturalesa i extensió, que en cada cas siguin procedents, que s'hauran d'indicar i especificar en l'informe de necessitat i idoneïtat del contracte. Els serveis de Contractació d'Obres i Contractació i Patrimoni validaran el compliment de la mesura i la seva adequació a la normativa sobre contractació pública.

En cas que, en atenció a les circumstàncies concurrents en un determinat contracte, es consideri que no procedeix la inclusió de consideracions socials, l'òrgan de contractació podrà acordar la no-inclusió, sempre que s'hagi justificat adequadament a l'informe referit en el paràgraf anterior.

4. Persones beneficiàries:

Les persones beneficiàries són les persones amb dificultats particulars d'inserció al mercat laboral:

- Les persones perceptores de renda mínima d'inserció.
- Les persones amb paràlisi cerebral, persones amb trastorn mental o amb discapacitat intel·lectual amb un grau de discapacitat reconeguda igual o superior al 33%; i persones amb discapacitat física o sensorial amb un grau de discapacitat reconeguda igual superior al 65%.
- Les dones víctimes de la violència de gènere i persones víctimes de violència domèstica.
- Els joves provinents d'institucions de protecció de menors.
- Els interns de centres penitenciaris la situació dels quals els permeti accedir a una ocupació, persones en llibertat condicional i persones exrecluses durant els 12 mesos posteriors a la seva sortida.
- Les persones amb problemes de drogoaddicció o alcoholisme que es trobin en procés de rehabilitació i reinserció social.
- Les persones vulnerables en situació o en risc d'exclusió social.

5. Entitats beneficiàries:

Les entitats beneficiàries seran els Centres Especials de Treball (CET), les empreses d'inserció, les entitats sense finalitat de lucre la finalitat de les quals sigui la integració laboral o social de persones en risc d'exclusió social i les cooperatives.

Els CET, les empreses d'inserció i les cooperatives hauran d'estar legalment constituïdes i, si és el cas, inscrites conforme a la legislació vigent.

Són entitats sense finalitat de lucre les definides a l'article 2 de la Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense fins lucratius i dels incentius fiscals al mecenatge.

6. Contractes reservats¹:

Segons la disposició addicional 5a del TRLCSP, l'Ajuntament de Terrassa i les empreses municipals fixaran percentatges mínims de reserva del dret a participar en els procediments d'adjudicació de determinats contractes o de determinats lots dels mateixos a Centres Especials de Treball (CET) i a empreses d'inserció (la Llei 44/2007, de 13 de desembre).

A més, la Directiva 2014/24/UE del Parlamento Europeu i del Consell de 26 de febrer de 2014 sobre contractació pública preveu que la participació en procediments de licitació en determinats serveis en l'àmbit dels serveis sanitaris, socials i culturals es pugui reservar a organitzacions que són propietat del seu personal, o en què el personal participa activament en la direcció, i a organitzacions tals com cooperatives que participen en la prestació dels serveis als usuaris finals. El termini per transposar la Directiva és el 18 d'abril de 2016.

Els contractes menors i la participació en els procediments negociats es podran reservar a CET, a empreses d'inserció, a cooperatives o a entitats sense finalitat de lucre la finalitat de les quals sigui, entre altres de caire social i/o mediambiental, la integració laboral o social de persones en risc d'exclusió social.

En els contractes reservats l'òrgan de contractació eximirà l'adjudicatari de l'obligació de constituir garantia.

7. Objectes contractuals susceptibles de ser reservats:

¹ Redactat de conformitat a la Llei 31/2015, de 9 de setembre.

A títol indicatiu, els contractes susceptibles de ser reservats són:

5.1. Obres:

- Treballs de reparació, conservació i/o manteniment.

5.2. Serveis:

- Manteniment de zones verdes.
- Jardineria.
- Manteniment d'escocells i eliminació de males herbes.
- Desbrossament.
- Bugaderia.
- Consergeria.
- Manteniment de pilones, extracció, col·locació i reparació.
- Rentat de vehicles
- Col·locació i extracció de senyals de trànsit.
- Manteniment de la senyalització horitzontal (zona blava, reserves específiques d'aparcament).
- Rentat de vaixel·la.
- Servei d'Atenció Domiciliària (SAD).
- Bustiada.
- Gestió dels serveis de préstec d'infraestructures de carrer.

5.3. Subministrament:

- Flors.
- Transport, muntatge, etc., d'infraestructures de carrer.
- Banderoles, pancartes, etc.

8. Quantia de la reserva social:

La quantia global dels contractes que hauran d'estar reservats l'any 2016 a Centres Especials de Treball (CET) i a empreses d'inserció laboral, i, en el cas de contractes menors i en els procediments negociats, a entitats sense afany de lucre la finalitat de les quals sigui, entre altres de caire social i/o mediambiental, la integració laboral o social de persones en risc d'exclusió social, és de 1.430.305,28 €, inclòs l'IVA, incloent les empreses municipals i entitats vinculades o dependents que integrin el sector públic local.

9. Capacitat i solvència dels contractes relatius a prestacions de caràcter social:

L'òrgan de contractació integrarà en l'exigència de la capacitat tècnica una determinada "solvència social", com:

- a. L'adopció de mesures destinades a evitar qualsevol tipus de discriminació laboral entre dones i homes, exigint als licitadors la presentació d'un pla d'igualtat de l'empresa que les reculli, encara que no hi estiguin obligats per la normativa vigent (art. 36.2 de la Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes).
- b. Grau d'estabilitat en l'ocupació, exigint als licitadors, per exemple, una declaració sobre la plantilla anual de l'empresa, que permeti apreciar el nombre d'ocupants integrats a l'empresa, l'increment o minoració, la conversió de temporals en fixos, les categories, l'experiència dins de l'empresa, etc.

L'òrgan de contractació rebutjarà la proposició de les empreses que no acreditin la idoneïtat social per executar el contracte.

En els contractes relatius a prestacions de caràcter social l'òrgan de contractació inclourà requisits de solvència, com:

- a) Experiència en la prestació de serveis o en la gestió de centres dedicats a persones en situació d'exclusió social.
- b) Experiència en la titularitat de serveis gratuïts o de baix preu per als usuaris.
- c) Experiència en la millora dels serveis.
- d) Experiència en la participació significativa i acreditada de voluntariat social en aquesta gestió.
- e) Experiència en l'agregació de valor dels serveis socials prestats o centres gestionats a través de la seva connexió amb altres prestacions, amb treballs en xarxa amb altres entitats o una altra experiència relativa a la prestació de serveis anàlegs des de la proximitat i la participació.

10. Inclusió de consideracions socials com a criteri de valoració:

Segons el que preveu l'article 150 del TRLCSP, per valorar les proposicions i determinar l'oferta econòmicament més avantatjosa, l'Ajuntament de Terrassa i les empreses municipals atendran, a més de als criteris directament vinculats a l'objecte del contracte, altres com ara les característiques vinculades amb la satisfacció d'exigències socials que responguin a necessitats, definides en les especificacions del contracte, pròpies de les categories de població especialment desfavorides a les quals pertanyin els usuaris o beneficiaris de les prestacions a contractar, com:

L'objecte dels contractes inclourà consideracions socials per tal de promoure el foment de l'ocupació de persones amb dificultats particulars d'inserció al mercat laboral, i els plecs els criteris de valoració vinculats amb la satisfacció d'exigències socials, com:

- a) Es valorarà la proposta de contractació de més persones amb dificultats particulars d'inserció al mercat laboral, amb una valoració d'almenys 10 punts.
- b) Es valorarà la proposta concertació de la realització parcial de la prestació, d'una quantia superior a l'equivalent a un 5% de l'import d'adjudicació, amb centres especials de treball i/o amb empreses d'inserció, que compleixin els requisits establerts a la normativa esmentada per tenir aquesta consideració, amb una valoració d'almenys 10 punts sobre un total de 100.

En contractes que es refereixin al subministrament o a la utilització de productes basats en comerç equitatiu:

- a) Es valorarà que els productes de què es tracti provenguin del comerç just, incloent el requisit de pagar un preu mínim i una prima als productors.
- b) Es valorarà la utilització de productes ecològics, frescos i/o de temporada (p. e., en el contracte de serveis de menjador), així com de productes de Denominació d'Origen (DO) protegides o amb el registre d'Indicació Geogràfica Protegides (IGP).

En contractes d'obres i serveis:

- a) Es valorarà la minimització dels residus i l'eficiència energètica.

11. Inclusió de consideracions socials com a condició especial d'execució del contracte:

De conformitat amb el que estableix l'article 118 del TRLCSP, l'Ajuntament de Terrassa i les empreses municipals podran establir condicions especials d'execució en relació amb l'execució del contracte, que es poden referir, en especial, a consideracions de tipus social, amb la finalitat de promoure l'ocupació de persones amb dificultats particulars d'inserció en el mercat laboral, eliminar les desigualtats entre l'home i la dona en aquest mercat, combatre l'atur, afavorir la formació en el lloc de treball, o altres finalitats que s'estableixin amb referència a l'estratègia coordinada per a l'ocupació, definida a l'article

145 del Tractat de funcionament de la Unió Europea, o garantir el respecte als drets laborals bàsics al llarg de la cadena de producció mitjançant l'exigència del compliment de les Convencions fonamentals de l'Organització Internacional del Treball.

Les consideracions socials com a condició especial d'execució del contracte poden tenir el contingut següent:

- a) Un 5% dels llocs de treball sobre el total dels mitjans personals adscrits a l'execució del contracte (i de les hores totals de treball anuals) estarà reservat a persones amb dificultats particulars d'inserció al mercat laboral.
- b) L'adjudicatari haurà de concertar la realització parcial de la prestació, d'una quantia equivalent, almenys, a un 5% de l'import d'adjudicació, amb centres especials de treball i/o amb empreses d'inserció, que compleixin els requisits establerts a la normativa esmentada per tenir aquesta consideració.
- c) Les noves contractacions de personal que l'empresa o empreses adjudicatàries del contracte hagi de fer per executar-lo s'han d'efectuar, necessàriament, entre persones que es trobin en situació legal d'atur i, quan sigui possible, entre col·lectius amb particulars dificultats d'inserció en el mercat laboral.
- d) Les noves contractacions de personal que l'empresa o empreses adjudicatàries del contracte hagin de fer per executar-lo es faran amb perspectiva de gènere, com la contractació d'un major percentatge de dones en aquells sectors amb menys índex d'ocupació femenina o la contractació d'un major nombre de dones en llocs de responsabilitat.

Condició especial d'execució en els contractes que es refereixen al subministrament o a la utilització de productes basats en un comerç equitatiu durant l'execució del contracte:

- a) Els productes de què es tracti procediran del comerç just, amb el requisit de pagar un preu mínim i una prima als productors.

Consideració especial d'execució sobre el manteniment de les condicions laborals en els contractes en què el component econòmic fonamental vingui constituït pel cost de la mà d'obra, o en aquells en què s'incorporin clàusules de subrogació dels treballadors:

- e) Durant tot el període d'execució del contracte, l'empresa contractista està obligada a no minorar unilateralment les condicions de treball que, en matèria de jornada i salari, i en termes actualitzats, així com a incorporar qualsevol millora sobre la legislació laboral bàsica aplicable que corresponguin en cada moment als treballadors adscrits al contracte en funció del conveni col·lectiu que resulti d'aplicació al presentar-se l'oferta, a no ser acord explícit entre l'empresa i la representació dels treballadors.

El contractista vindrà obligat a facilitar a l'òrgan de contractació qualsevol informació o documentació que li sigui requerida per acreditar el compliment de la condició.

De no respectar aquesta obligació, s'imposarà una penalitat l'import de la qual es calcularà aplicant al pressupost del contracte el percentatge en què hagi minorat el salari/hora conveni del treballador adscrit al contracte la reducció del qual s'hagi operat en major mesura, fins al límit del 10 %. Si de cas la reducció salari/hora conveni del treballador que experimenti una major reducció supera el 10 %, o si el contractista no facilita la informació requerida per acreditar el compliment de l'obligació establerta en aquesta clàusula, es considerarà incomplerta una obligació essencial del contracte incurrint el contractista en una causa de resolució.

Igualment, l'incompliment d'aquesta clàusula serà causa suficient per acordar la no pròrroga de les anualitats previstes en el contracte.

12. Verificació del compliment de les clàusules socials

L'òrgan de contractació haurà de verificar el compliment de les obligacions i compromisos assumits per l'adjudicatari pel que fa a la inclusió de consideracions de tipus social. Aquests compromisos podran tenir la consideració d'obligacions essencials als efectes que preveu l'article 223.f, del TRLCSP. Quan el seu incompliment no es tipifiqui com a causa de resolució del contracte, serà considerat com a infracció greu als efectes que estableix l'article 60.2.e del TRLCSP. Correspon al responsable del contracte a què es refereix l'article 52 del TRLCSP supervisar el compliment de les condicions especials d'execució del contracte.

El compliment de les condicions especials d'execució del contracte s'acreditarà:

- a) En qualsevol cas, el contractista presentarà, abans de la liquidació del contracte, una memòria de l'empresa que reculli l'impacte de les clàusules socials sobre la igualtat efectiva de dones i homes, el grau d'estabilitat en l'ocupació, la contractació de persones amb dificultats particulars d'inserció al mercat laboral, etc.
- b) La contractació de persones amb dificultats particulars d'inserció al mercat laboral: Relació nominal del o dels treballadors contractats, i còpia de l'alta a la Seguretat Social i del contracte de treball, així com còpia dels TC1 i TC2.
- c) La concertació de la realització parcial de la prestació amb centres especials de treball i/o amb empreses d'inserció: contracte subscrit amb el centre especial de treball o empresa d'inserció, acreditatiu de l'import i dates, al qual s'adjuntarà la documentació acreditativa pertinent.

13. Harmonització amb acords i indicacions existents:

Aquesta Instrucció revisa i substitueix la que fou aprovada per la Junta de Govern Local en data 25 de març de 2011, i excepció feta d'allò que ha estat recollit, no modifica la vigència de la resta d'acords adoptats pels òrgans de govern municipal en matèria de contractació. De forma específica es manté la vigència:

- Dels acords adoptats per l'Excm. Ajuntament en Ple en data 25 de febrer de 1999, relatiu al compliment de les determinacions de la Llei 13/1982, de 7 d'abril, actualment derogada i substituïda pel Reial decret legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, pel que s'aprova el text refós de la Llei general de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social.
- Dels acords adoptats per l'Excm. Ajuntament en Ple en data 25 de gener de 2007, sobre l'aplicació de la reserva social en els contractes menors.
- Així com la "Guia metodològica d'aplicació de les clàusules socials", aprovada per acord de la Junta de Govern Local en data 25 de març de 2011.